

TĖVIŠKĖS ALDAI

Nr 25 (1762) 1991 m. liepos mėn. 2 d. XXXVI METAI Melbourne

POPIEŽIUS JONAS PAULIUS II-SIS LOMŽOJE

Lietuviam įsimintina diena: Popiežius Jonas Paulius II-sis savo apaštalinės kelionės po Lenkiją penktą dieną - Lomžoje, vos apie šimtą penkiasdešimt kilometrų nuo Lietuvos, susitiko su lietuviais, maldininkais iš Lietuvos, kurių buvo apie dvidešimt tūkstančių, ir Suvalkų krašte gyvenančiais mūsų tautiečiais. Tai buvo tartum Sventojo Tėvo karštai trokštamos ir visų lietuvių ilgai laukiamos Popiežiaus apaštalinės kelionės į Lietuvą įžanga. Jonas Paulius II-sis po devintos valandos ryto pasiekė Lomžos katedrą, kuri buvo išpuošta lietuviškais trispalvėmis, Lietuvos Vyčiu, daug moterų buvo apsirengusios tautiniais rūbais. Drauge su maldininkais katedroje Popiežiaus laukė Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininko pavaduotojas Stankevičius, atstovaujantis Tarybos pirmininkui Vytautui Landsbergui, kuris dėl Lietuvoje susidariusios sudėtingos padėties negalėjo atvykti į Lomžą, bet laišku pasveikino Sventąjį Tėvą. Buvo kiti Lietuvos valdžios atstovai - švietimo ir kultūros ministras Darius Kuolys, vice-premjeras Zigmantas Vaišvila, Lietuvos deputatai. Tarp kitų svečių buvo iš Vokietijos atvykęs vyskupas Antanas Deksnys, švento Kazimiero lietuvių kolegijos Romoje rektorius prelatas Algimantas Bartkus, lietuviai kunigai iš įvairių užsienio šalių. Jonas Paulius II-sis įžengė į Lomžos katedrą drauge su Lietuvos kardinolu Vincentu Sladkevičiumi, kitais palydovais, žengdamas nava laimino susirinkusiuosius.

Joną Paulių II-į katedroje pirmasis pasveikino Lomžos vyskupas Julijus Paetz, tardamas: *Šiandien priešais Tėvą, Sventasis Tėve, yra dalė Lietuvos, dalis tautos, kuri yra taip artima Tavo tėviškai širdžiai. Lietuvių vardu*

Tavęs prašau jiems tarti žodį, drauge su jais melstis, suteikti jiems palaiminimą, kuriam nėra nei ribų, nei sienų, kuris pasieks visus tikėjimo, vilties ir meilės išsiilgusius lietuvius. Vyskupas Paetz padėjo Popiežiui už jo nuolatinį rūpestį lietuvių tauta, už tai, kad Popiežius kasdien maldoje keliauja Lietuvos takais.

Po vyskupo Paetz į Popiežių prabilo Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius: kunigų ir visų tikinčiųjų, Lietuvos katalikų Bažnyčios, vyskupų, atsikūrusios nepriklausomos Lietuvos vyriausybės, vardu pasveikino Popiežių, dėkojo už Sventojo Tėvo ir Apaštalų Sosto palaimingą globą lietuvių tautai, priminęs Jono Pauliaus II-ojo apaštalinį laišką švenčiant Lietuvos krikšto šešis šimtų metų jubiliejų, kuris lietuviams buvo tartum dvasinio atgimimo chartija, pažadino tautą dvasiniam ir tautiniam prisikėlimui.

Lietuvos kardinolas pažymėjo, kad Popiežius yra arti Lietuvos sienos, išreiškė įsitikinimą, kad Sventojo Tėvo meilė Lietuvai yra pratęsti šią apaštalinę kelionę iš Lenkijos ir Lomžos tiesiog į Lietuvą, ir į jos sostinę Vilnių. Kardinolas Sladkevičius savo kalboje priminė lietuvių ir lenkų tautų ne tik geografinį artumą, bet ir bendro tikėjimo, taip kultūrinio bendradarbiavimo ryšius amžių bėgyje, pasakė, kad nežiūrint praeityje iškilusių kai kurių nesusipratimų, lietuviai niekad neužmiršo, kad su lenkais juos jungia vienas krikštas, vienas tikėjimas, ir meilė Sventajam Tėvui. Dabar, kai Lietuva pergyvena didžiųjų išmėginimų valandas, baigė savo žodį kardinolas Sladkevičius, mes turime viltį, kad lenkų tauta broliškai palaikys tautinės laisvės ir nepriklausomybės siekiančius

lietuvius. Po kardinolo Sladkevičiaus sveikinimo žodžio į lietuvių kreipėsi Popiežius Jonas Paulius II-sis.

1. Nuosirdžiai troškau susitikti su jumis mano viešnagės Lomžoje dienomis, todėl pirmiausiai noriu didžiai pasidžiaugti, jog pagaliau galėjo įvykti šis maldos susitikimas, čia, Lomžos vyskupijos katedroje, vyskupijos, kurią ir jūs sudarote gyvendami šiame krašte, meldamiesi ir liudydami savo tikėjimą. Visus jus nuosirdžiai sveikinu.

Džiaugiuosi kartu su Jumis matydamas Lietuvos episkopato atstovus, taip pat ir kitus Lomžos vyskupo pakviestuosius svečius. Šią valandą mano mintys nejučiomis nuklysta į gražų Seinų ir Suvalkų kraštą, kur gyvena sąmoninga lietuviška bendruomenė. Menų dailią Seinų Baziliką, prie kurios esate artimai prisirišę, kur su Lenkijos Primu, kardinolu Stefanu Višinskiu, kartu vainikavome Seinų Dievo Motinos statulą.

Gyvenate čionai savo tėvų žemėje, siejami bendros lietuviškos kalbos, kuriai ypač daug nusipelnęs vyskupas Antanas Baranauskas, palaidotas Seinų katedroje. Jus vienija ir sieja rūpestis išsaugoti tikėjimą, kultūrą ir išlaikyti tautinius papročius savo šeimuose ir parapijų bendruomenėse. Šitaip turteja visa Jūsų bendruomenė, o kartu ir Lenkija, kurios piliečiais jūs esate.

2. Tokią laikyseną turėjau omenyje rašydamas Encikliką „Išganytojo misija“: „Krikščionis ir krikščioniškoji bendruomenė iš esmės įsijungia į atskirų tautų gyvenimą ir Evangelijos dvasios skatinami lygiai įsitraukia į ištikimą tarnystę savo tėvynei, tautai ir kultūrai, taip pat visados siekia laisvės, kurią mums atneš Kristus.

Krikščionybė atvira visuotinam broliškumui, nes visi žmonės yra to paties Tėvo vaikai ir broliai Kristuje.

Akivaizdžiu Jūsų lietuviškos kalbos ir kultūros išlaikymo ir puoselėjimo pavyzdžiu yra Punsko bendrojo lavinimo licejus. Tikėtai šitokių jaunimo švietimo kelių užsitikrinsite ateitį ir išlaikysite savo lietuviškąją savastį. Savosios bendruomenės gyvenime stenkitės tobulai įgyvendinti tą Bažnyčios nuosirdžiai siūlomą mintį.

3. Jėzus Kristus savo - kaip vyriausiojo kunigo maldoje apėmė visus, kurie tikės; meldėsi taip pat už Jus, kad įvairialypiam tautų, genčių ir kalbų pasaulio akiraty ir Jūsų tauta susirastų sau deramą vietą, kad „visi būtų viena“, „kad pasaulis įtikėtų“ Jn 17,21. Kristaus valia Bažnyčia vienija visas tautas, įvairiopa rūpinasi jų dvasiniais turtais. Jūsų kunigų sielovadinis darbas remia teisėtus tautinius siekius, stiprina Jūsų sąmoningumą ir Jūsų savastį. Todėl itin svarbu, kad atsirastų pašaukimų kunigystėn iš pačių vietinių lietuviškų šeimų, kuriose gyva tikroji krikščioniška dvasia. Puikiai suprantate, kaip nepaprastai reikia lietuvių kunigų ne vien tik jums, bet ir kitiems.

Bragūs broliai sesės lietuviai! Tėvai ir motinos! Tebūna pašaukimas kunigystėn ir į vienuolius Jūsų maldų tikslas ir uolaus tikėjimo vaisius. Stai ko šiandien Jūsų nuosirdžiausiai prašo Popiežius.

(Bus daugiau)

SECRETARIAT OF STATE

POPIEŽIAUS PADĖKA

Kas iš mūsų pagalvojo pasveikinti Popiežių Joną Paulių II Gimtadienio proga gegužės 18 d. T o nepamiršo Vanda Narušienė iš Sydney ir dėkojo už Popiežiaus prielankumą Lietuvai. Sulaukė padėkos laišką iš Vatikano Valstybės Sekretoriato su pridėta Popiežiaus Jono Pauliaus II nuotrauka. Padėkoje rašoma:

- Gerbiama ponija Narušienė, Sventasis Tėvas mane paliepė padėkoti Jums ir Jūsų Krikščianiniui už nuosirdžius linkėjimus ir maldas, kuriuos atsiuntėte Sventojo Tėvo Gimtadienio proga. Sventasis Tėvas vertina Jūsų nuosirdžius sveikinimus ir atidų gestą ir mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus maldauja Jums malonės ir ramybės. Taip pat Jums perduodu Jo Sventenybės Apaštališkąjį Paliminimą.

- Pasirašė Vatikano Valstybės Asesorius Monsinjoras O.Rizzato.

Šventasis Tėvas meldėsi už Lietuvą

Ketvirtadienį anksti rytą Romos popiežius Jonas Paulius II Lomžos katedroje susitiko su atvykusiais iš visos Lietuvos maldininkais. Katedroje, šventoriuje ir gretimose gatvėse susirinkę tūkstančiai katalikų išklaušė mišias už Lietuvą, kurias kancelebravo Šventasis Tėvas. Mišiose dalyvavo AT pirmininko pavaduotojas Česlovas Stankevičius, vicepremjeras Z.Vaišvila, kultūros ir švietimo ministras D.Kuolys, Lietuvos kardinolas V.Sladkevičius, vyskupai ir daugelio Lietuvos parapijų kunigai.

Jonas Paulius II kreipėsi į lietuvius lietuviškai: „Šis susitikimas su jumis, lietuvi-ais, Lomžoje priartins tą dieną, kai Popiežiaus keliai pasuks į Lietuvą“.

Lietuvos maldininkų giesmės skambėjo Lomžos senamiesčio gatvėse. „Marija, Marija, palengvink vergiją, apsaugok nuo priešo baisaus...“ Žmonės meldėsi prisimindami, kad Lietuvoje vėl siautėja sovietų armija, mintimis būdami kartu su tūkstančiais vėl susirinkusių prie parlamento rūmų ginti Nepriklausomybę.

Vėliau Lomžos katedroje Lietuvos vyskupai laikė mišias už Lenkijos lietuvius. Ketvirtadienį vakare apie 17 val. Punske, Suvalkuose, Sciuose šventų mišių metu taip pat buvo meldžiamasi už Lietuvą ir Lenkijos lietuvius.

Gintaras Mikšionas

Grumtynės Maskvoj

S. Sąjungos imperialistai-komunistai nenurimsta net nei po rusų tautos aiškiausio pasisakymo paskutiniuose rinkimuose už reformas ir demokratine santvarką, atseit už partijos pašalinimą iš valdžios. Sovietų min. pirmininkas Pavlov, susitaręs su vidaus r. ministru Pugo, KGB viršininku ir krašto apsaugos ministru paprašė sau įpatinę teisių krašto valdymui. Tuo ši grupė, remiamą Sojų organizacijos ir tokių pulkininkų kaip Alksnis, mėgino degraduoti prezidentą Gorbaciovą „arba jį visai pašalinti; kad sutrukdyti unijos sutarties pasirašymą“ ir ekonomines reformas.

Būtų nuostabu, kad minėti ministrai būtų išdrįsę išsiaukti dvikovon Gorbaciovą nepatikrinę, kiek jie turėtų balsų parlamente tokio „pučo“ pravedimui. Komunizmo konservatoriai jaučia, kad dabar yra gal jau paskutinis momentas sustabdyti reformas ir šešių respublikų išstojimą iš sąjungos. Kai bus suteikta daugiau teisių respublikom ir pasirašyta naujos unijos sutartis bei susitarta dėl Vakarų ekonominės paramos S. Sąjungai, tada būtų per vėlu mėginti nuversti valdžią, kurios vadas neseniai susidėjo su Jelcinu ir reformų šalininkais.

Sąmokslininkai, armijos ir KGB vadai, gerai žino, ko jie siekia. Ne tiek jiems būtų svarbi ta imperija ir reformos, jei ne tos šiltos vietos, kurias turi generolai, pulkininkai ir KGB agentai visose respublikose. Jiem jau skaudu, kad turi grįžti į namus iš Vengrijos ir Čekoslovakijos. Greit teks aplėisti ir Vokietiją. O jei atskiria Pabaltijo respublikos, tada jam tektų aplėisti paskutinius kraštus su Vakarų kultūra. Taigi jie, kad ir rizikuodami, mėgina gelbėtis. Neturint okupuotų kraštų, pasibaigus šaltajam karui su Vakarų pasauliu, toliau laikyti 4 milijonų dydžio armiją ir išleisti 25% visų išdų pajamų karo reikalams yra ekonominė nesąmonė. Gi reformos būtina palies ir šitų kariuomenės ir KGB išlaidų apkarpmą. Rusijai būtų per daug net ir 2 milijonai karių, o KGB neskelbtas skaičius gali būti sumažintas keletą kartų be jokios baimės, kad dėl to nukentėtų krašto saugumas.

Mazinant šitas institucijas, liks tūkstančiai karininkų ir KGB agentų be lengvo darbo ir jiems teks įsijungti į darbininkų eiles. Bandymai jėga išlaikyti savo patogias pozicijas ir ardyti vidaus tvarką žudant ir užpildinėjant nekaltus žmones ir dar praiduoti, kad valstybės išdas darytų tokias milžiniškas bereikalingas išlaidas, parodo jų egoizmą ir stoką patriotizmo, apie kurį patys tiek daug kalba.

Kaip begalvotumėm apie Gorbaciovą, turim pripažinti, kad jis yra išimtinai gudrus ir sukta politikas ir suras būdą, kaip susidoroti su ta pačia armija ir KGB. Greičiausiai ten bus įvestos reformos pirmiau negu krašto ekonomijoje...

Jei čia rašom tiek apie įvykius S. Sąjungoj, tai ne dėl jų vertės, bet dėl to, kad jie tampriai rišasi su Lietuvos padėtimi. Mūsų krašto dabartyj ir ateityj atsispindės pasikeitimai sąjungoje. Dar daugiau. Nuo jų priklausys net pats nepriklausomybės klausimas. O čia

Rašo Dr. Jonas Kunca

reikia paminėti, kad įvykių S. Sąjungoj eiga eina mums labai palankia kryptim. S. Sąjunga, kas ją bevaldytų, negali išbristi iš dabartinių sunkumų balos be Vakarų pasaulio paramos. Vakarai gi jau sieja Pabaltijo laisvės reikalą su minėtos paramos tiekimu. Tik taikiai besitarianti su mumis Maskva gali tikėtis kapitalistų pagalbos. Jėgos vartojimas ir žudynių pasikartojimas Pabaltij, reikštų „sudiev“ Vakarų paramai.

Rusijos prezidentas B. Jelcinas, nuvažiavęs į Vašingtoną, viešai pareiškė, kad jis, kaip ir prez. Bush yra už Pabaltijo valstybių nepriklausomybę, o M. Gorbaciovą prieš ją. Tuo pasisakymu, šalia stovint Amerikos prezidentui, jis dar daugiau įpareigojo ir pačią S. Ameriką padėti mums atgauti laisvę. O Gorbaciovą priprasti prie šio neišvengiamumo.

Apigailėtina, kad, kai pasaulinė padėtis darosi palankesnė Lietuvos nepriklausomybės atgavimui, mūsų pačių elgesys gali pakenkti šitam

Pabaltiečiai nori atgauti sovietų pasisavintus atstovybių pastatus Paryžuje

Trys Pabaltijo respublikos nori atgauti sovietų pasisavintus jų diplomatinių atstovybių Paryžiuje pastatus, tuo tikslu Prancūzijos teisme ruošia iškelti Sovietų Sąjungai civilinę bylą. Apie tai praneša prancūzų žinių agentūra France-Presse. Teisminės bylos išklėlimo sovietam klausimą su prancūzais deputatais, be kita ko, svarstė šiomis dienomis Paryžiuje lankęsis Latvijos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Gorbunovas. Sumanymui pritaria Estijos ir Lietuvos vyriausybės. Prancūzijos teisme pabaltiečių vyriausybių vardu bylą sovietam išklėlimo advokatas Jean-Pierre Spitzer, procese, kaip informuoja agentūra France presse, pabaltiečiam atstovaus Prancūzijos nacionalinės asamblėjos narys deputatas Michel Pelchat. Sovietų pasisavintoje buvusioje Latvijos diplomatinėje atstovybėje yra sovietų informacijos centras, senosios Estijos atstovybės namai buvo sugriauti, jų vietoje pastatyti nauji, kuriose yra taip pat

„Juodųjų berečių“ siautėjimas Vilniuje yra neleistinas

Sovietų vidaus reikalų ministerijos specialiujų dalinių kariškiai Vilniuje sulaukė Lietuvos respublikos krašto apsaugos departamento direktorių Audrių Butkevičių ir jo vairuotoją Vaclovą Jezelskį. Lietuvos ministro pirmininko pavaduotojas Zigmas Vaišvila ir Vidaus reikalų ministerijos policijos departamento komisaras Petras Liubertas tuo pat pareiškė protestą sovietų vidaus reikalų ministerijai Maskvoje, kuriai yra teisiogiai pavaldūs šią provokaciją įvykdę daliniai. Taip pat ir Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis telefonu kalbėjosi su TSRS vidaus reikalų ministerijos junginio vadu generolu Zitnikovu. Pagaliau, tuopat po vidudienio Butkevičius buvo paleistas. Vairuotojas Vaclovas Jezelskis dar tebelaikomas kariškių arešte.

siekiui. Aštrūs vieši ginčai, puolimai, stoka tolerancijos skirtingų nuomonių, korupcija, chuliganizmas, vagystės ir staigiai blogėjanti ekonominė padėtis stumia mūsų tautą į apatiją. Svarbu irgi, kad užsienio stebėtojai, kurie praneša viską jų vyriausybėm, ta visa mato. Net pats parlamentas priiminėja kontroversinius įstatymus nenumatydamas neigiamų jų pasekmių. Perduodami per televiziją parlamento posėdžiai neprisideda prie šios institucijos prestižo išlaikymo. Reiktų skubiai apsvarstyti susidariusią pavojingą padėtį ir ieškoti kelių atstatyti rimtį ir susiklausymą. O jeigu tokios logiškos išeities neįmanoma surasti, ar nebūtų geriau, kad Lietuva, kaip Rusija ir Gruzija išsirinktų per tautos atsiklausimą valstybės prezidentą, kuris atstatytų tvarką.

Reikalaudami ir prašydami sveltiniųjų pagalbos, privalome patys parodyti, kad esame subrendę savystoviam ir demokratiniam gyvenimui. O tai įrodysim sumaniu krašto tvarkymu ir įgyvendinimu tikros demokratinės santvarkos.

įsikūrę sovietai. 1940 metais, kai dar tebegaliojo nacių ir sovietų draugystės sutartis, vokiečių okupacinė valdžia Paryžiuje privertė trijų Pabaltijo valstybių diplomatinių misijų šefus atstovybių pastatus atiduoti miesto prefektūrai, kuri savo ruožtu juos perdavė sovietam. Yra išlikęs tik vienas rastiškas pastatų perdavimo dokumentas: tai pažymėjimas, kurio iš prancūzų pareikalavo tuometinis Lietuvos ministras Paryžiuje Petral Klimas ir kuriuo Paryžiaus prefektūra patvirtina Lietuvos atstovybės pastato perėmimą. Karo metu pastatus pasisavino vokiečiai, karui pasibaigus naujoji Prancūzijos valdžia juos vėl perdavė sovietam, nors Prancūzijos tuometinis užsienio reikalų ministras įsakmiai pareiškė, kad Prancūzija nepripažįsta teisėtu privatinių Pabaltijo respublikų įjungimą į Sov. Sąjungą. Aneksijos nepripažinimo politikos tebesilaiko ir dabartinė Prancūzijos valdžia. LRTV

POLITIKOS SESELIUOSE

Sovietų min. pirmininkas Valentin Pavlov pareikalavo iš parlamento suteikti jam specialią teisę valdyti kraštą per ministerijų kabinetą be prez. Gorbaciovo. Parlamentas svarstys šį reikalavimą savo birželio 21 d. posėdyje. Pavlovo sąjungininkai šitam reikalavime yra armijos ir KGB vadai ir Sojų organizacija.

Boris Jelcinas nuvažiavęs į S. Ameriką pareiškė, kad Pabaltijo valstybės turėtų būti nepriklausomos

Bush'o administracija pagrasino sustabdyti A\$13.2 milijardų paramos teikimą Izraeliui, jei šis nenustos apgyvendinęs palestiniečių teritorijos žydų emigrantais. 100,000 žydų jau yra ten apgyvendinti. Shamir gi sako, kad žydų apgyvendinimas tose teritorijose bus tęsiamas ir kad visvien Amerikos pagalba Izraelis gausias.

Stalinas išgavo iš jam draugiško Roosevelt'o 3 vietas Jungtinėse Tautose. Vienai iš jų teko Ukrainai. Dabar ukrainiečiai to dėka turi savo atstovus 14 Jung. Tautų organizacijose. Visi Žmogaus Teisių Komisijos nariai nemažai nustebo, kai po Vilniaus žudynių ukrainiečių atstovas tvirtai pasmerkė šią Kremliaus kruviną agresiją. Iki šiol ukrainiečių ir baltarusių atstovai buvo paklusnūs Maskvai ir veikė pagal Kremliaus nurodymus.

Lenkijos parlamente laukia skubaus svarstymo 90 projektų, kurie reikalingi ekonominių reformų pravedimui. Nuo sausio pradžios valdžia dar įnešė 16 projektų. Nei vienas iš tų projektų dar neapsvarstytas!

Rusijos industrija pagamina 64% visos S. Sąjungos gaminių, nors ji teturi tik 51% visos imperijos gyventojų. Du trečdaliai Raudonosios Armijos karininkų yra rusų tautybės. 80% S. Sąjungos eksportų yra iš Rusų Federacijos.

Sovietų Sąjungos komunistų partijos tarptautinio departamento pranešimas, paruostas sausio mėnesį, o paskelbtas pavėlytą savaitę, sako, kad S. Sąjungos interesai Rytų Europoje buvo blogai prižiūrimi. Dokumentas toliau sako, kad demokratinės revoliucijos ten jau negalima sustabdyti, bet reiktų vartoti energijos teikimo ginklą Rytų Europoje, kuriai reikia Rusijos dujų ir naftos.

Jugoslavija pelnydavo iš atvažiavusių 8 milijonų turistų kas vasarą po 5 milijardus dolerių... Šiais metais užsienio svečiai vengia ten važiuoti dėl valstybės vidaus neramumų ir pilietinio karo gresmės.

Dabar S. Sąjungoj yra tarp 3-ųjų ir 6-ųjų milijonų bedarbių. Artimoj ateityj turėtų bedarbių skaičius galis pakilti iki 30 milijonų, pagal pačių sovietų darbo ministerijos nuomonę.

Su maža balsų persvara Vokietijos parlamentas nubalsavo paskelbti vėl krašto sostinę Berlyną. Ministerijų ir pačio parlamento persikėlimas į naują sostinę žada užtrukti apie 10 metų. LRTV

Nobelio premija Gorbačiovui, o pasauliui...

Tik didelė gėda, kaip gi kitaip ir begali būti? Kas gi, pagaliau, yra tas kažkokios žurnalistės Gidske Anderson vadovaujamas Nobelio premijų skirstymo komitetas, išdrįšęs taip apjuokinti pasaulį?

Taikos premija Gorbačovui? Už ką?

Ar galėjo ji būti skiriama už tai, kad šis Sovietų Sąjungos diktatorius, toks pat kaip ir visi kiti nuo Lenino laikų, nebegalėdamas toliau išlaikyti visiškai, subankrutavusios komunistinės imperijos, buvo priverstas dalį jos paleisti, sistema kaip nors keisti, plačiau praverti duris į Vakarų pasaulį ir taip ieškoti jame duonos, kad arba visa jo valdoma vergų karalystė neišmirštų badu, arba įsiutusių ir pasigriebusių dalgius neišpjautų pačios valdžios iki paskutinio bolševiko? Ne iš gero ir ne iš kokios nors ypatingos malonės vergams Gorbačovas skelbė savo atvirumo ir persitvarkymo politiką, bet tik verčiamas didelės bėdos. Nualintas beprasmiu Afganistano karo, savo piliečių apatijos, nedarbingumo, tinginysčių, vagysčių, jų ciniško nusiteikimo visam tokiam vergiškam gyvenimui kitaip elgtis jis jau negalėjo.

Ir kai šis Kremliaus valdovas visų tų bėdų buvo priverstas šiek tiek varžtus atleisti, nors kaip dabar ir aklam galima matyti, visgi iki paskutiniųjų imperija stengdamasis išlaikyti, ir šiek tiek pristojęs Vakarams grąsinti, neįėjo pas juos maldauti išsigelbėjimo, didžiųjų Europos valstybių, ypač JAV, vadų džiaugsmui nebuvo pabaigos. Griebė jie raudoną Kremliaus diktatorių į glėbį, mylavo, bučiavo, ant „baltų rankelių“ nešiojo, o dabar va jų taktan šokantis komitetas net ir premija apdovanojo. Ir dar ne bet kokia. Taikos premijai

Pamiršo Vakarų pasaulis skelbiamus laisvės šūkius, pamiršo mum duotus pažadus remti mūsų nepriklausomybės siekius, pamiršo ir visą penkiasdešimt metų kartojamą Pabaltijo valstybių aneksijos nepripažinimą. Jiems, įskaiciuojant ir JAV prezidentą Bush, svarbiau buvo išlaikyti Gorbačiovą ir jo imperiją negu tesėti savo pažadus ir padėti valstybės nepriklausomybės išsikvotai į laisvę besiveržiančioms Kremliaus pavergtomis tautomis. Ir dar daugiau: padėti savo numylėtiniui tankais nударdėti į Oslo Nobelio Taikos premijos. Koks hipokritiškumas!

Paguoda mum nebent tik tokia, kad ir pro tokios didelės euforijos miglas prasiveržia vienas kitas ir šviesesnis spindulėlis. Iš dar visgi ne visuomet ir ne visiškai hipokritiškai nusiteikusios Vakariečių spaudos.

„Ne tam rusui premija buvo paskirta“ - skelbia mum palankus New York Times skiltininkas spalio 16 ir nurodo net aštuonis geresnius kandidatus, Sovietų Sąjungos lageriuose kentėjusius plitinius kalinius, kalėjusius tuo metu, kai Gorbačovas kartu su kitais tų nekaltų žmonių kankintojais karjeros laiptais kopė į Kremliaus viršūnę.

Iš savo pusės mes galime tą sąrašą padidinti ir mūsų pasiūlytu Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininku prof. Vytautu

Landsbergiu, kurio nuopelnai, taikiu būdu vedant Lietuvą į nepriklausomybę, yra daug reikšmingesni taikai negu tankais tas pastangas traiškancio Kremliaus diktatoriaus. Geresnių kandidatų Taikos premijai viena tik Lietuva turi daugiau negu tris milijonus, taikiu būdu kovojančių dėl savo laisvės.

Ar hipokritiški pasaulio vadai ir tokie patys premijų dalintojai kada nors juos pastebės?

„Tik ant tanko užsisėdęs per Armeniją, Gruziją, Azerbeidžaną ir Vilnių į Oslo premijos nuvažiuo Gorbačovas“ - skaitome kitų autorių rašinius, tarp jų ir Jono Budrio, tame pačiame New York Times ir kituose JAV ir Europos laikraščiuose. O dar prieš premijos paskelbimą tokią pačią premiją gavusio žymaus dėl laisvės Sovietų Sąjungoje kovotojo Andrejaus Sakharovo žmona Elena Bonner New York'e leidžiamame anglų kalba žurnale Glasnost tada dar kandidato premijai Gorbačovo nuopelnus tai įvertino:

„Aplamai paėmus, - kastuvėliai Tbilisyje, tankai Baku, armėnų skerdynės Sumgaite, Meskhet turkų žudynės Ferganoje, rusų ir turkų naikinimas Dushanbėje, ginkluoti susidūrimai Naujojoje Uzenijoje, Abkhozijoje ir Ossetijoje, armėnų susidūrimai su azerbeidžaniečiais, -

kainavo daugiau kraujo auksų negu Tiananmen aikštėje Pekinge... ir dėl to atsirado apie du milijonus benamių-pabėgėlių.“

Sveikino premijuotąjį Lietuvos Nepriklausomos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas, į laisvę besiveržiančios Lietuvos prezidentas prof. Landsbergis. Sveikino, o ką gi kito šiuo atveju jis galėjo daryti? Kol kas dar to premijuotojo durtuvai tebesupa nepriklausoma pasiskelbusios Lietuvos parlamento rūmus ir į Sibirą mus vežusieji vagonai dar nesudeginti.

Tik, Gorbačiovai, Tavęs negalime sveikinti mes, lietuviai išeiviai. Ta proga pasinaudodami, mes dar kartą iš Tavęs reikalaujame atiduoti Lietuvai priklausancią laisvę ir nepriklausomybę, išvesti iš Lietuvos teritorijos okupacinę kariuomenę, skubiai įvykdyti Tavo pirmtako Lenino su Lietuva pasirašytą taikos sutartį, taikos, už kurią Tu dabar gavai premiją, ir atlyginti bilijonų bilijonais skaičiuojamus Lietuvos valstybei ir lietuvių tautai nuostolius. Tada gal ir kitaip su Tavim mes galėsime kalbėti. O dabar tos Tavo premijos - tik didelė gėda. Gėda visam pasauliui.

(Pasaulio Lietuvis, 1990 11/253 lapkritis)

GORBAČIOVAS OSLO MIESTE

Reuterio agentūra praneša, kad birželio 6 dieną Oslo mieste įvyko demonstracijos ryšium su Gorbačovo kelione asmeniškai atsiimti Taikos laureato premiją ir pasakyti tradicinę kalbą.

Yra džiugu girdėti, kad Skandinavijos kraštų spauda ir žmonės tuojuos reagavo į pirmadienio raudonarmiečių siautėjimą Vilniuje. Demonstracijų metu Oslo buvo suimta trisdešimt žmonių.

Paprastai ta tradicinę laureatų kalbą yra nepolitinė, be ne Gorbiui.

Įpykęs, tas laureatas, nežiūredamas, kad jis pastatė save ir tuos, kurie suteikė jam Taikos premiją ir labai nemalonę padėti, pradėjo kaltinti Vakarų spaudos atstovus vienašališkumu. Dėl pirmadienio raudonarmiečių siautėjimo Vilniuje, jis pareiškė: „Tai yra vientinis reikalas ir kur jie mato ta dramą? Vakarų reporteriai tyčia bando sukurstyti tarpetinę nesantaiką.“

Pamiršęs ko jis atvažiuo ir kaip turėtų elgtis „laureatas“ tęsė toliau: „Jei tik kokią minutę Pabaltije susidaro mažas įtempimas, Vakarami tuojuos šaukia „bandymas įvykdyti perversmą, imperija, perestroikos pasmaugimas“ ir panašiai. Bet kada Pabaltiečiai persekioja rusus ir ukrainiečius, mes tylime. Žinoma, jis irgi tyli dėl sausio 13 žudynių, kur keturiolika lietuvių buvo nužudyti, šešiasdešimtpenki dingo be žinios, trys šimtai septyniasdešimts trys buvo sužeisti ir reikalingi mediciniškos pagalbos ligoninėse. Daugelis dar ir dabar nešioja fizinius ir emocinius randus. Gorbis nepaminėjo, kiek lietuviai negalabijo rusų ar ukrainiečių? Kol kas nei vieno! Taip pat jis nieko nepaminėjo apie okupanto kariuomenę ir jų šeimas. Jiems visiems dingus iš Lietuvos, nebūtų

jokių etninių mažumų. Gorbio pyktis dar tuo nesibaigė, jis tęsė: „Baltų ir Gruzijos respublikos (nepaminėjo Armenijos ar Moldavijos) net reikalauja, kad rusai ir kitos mažumos turi naudoti respublikų kalbą. Kur yra ta demokratija. Tai tik nacionalistų orgija“, šaukė jis.

Kada užrūpatas 1/6 mūsų planetos dalį nori paversti į rusų koloniją, tai nėra jokia „nacionalistinė orgija“.

Išklausę Gorbio „paskaitą“ apie demokratiją ir pasidžiaugę Skandinavų draugiškumu bei brolių Lietuvoje pasiryžimu ginti savo (ir mūsų) Tautinę Pilį - Parlamentą, lyg ir neišvengiamai tiktų dainos žodžiai: „O, narsūs Vytauto bajorai pradėjo brolius karan šaukt...“, paklauskime savęs ką mes darėme ir darysime prisidėti prie jų kovos ne tik pirmadienio, 13 sausio, bet iki Tėvynė bus laisva? Kas drįsta pasakyti, kad mes neprisidedam? Oi mes atsilankome į minėjimus, ir pagerbiam tuos, kurie atlieka mūsų darbą, mes su spumanti (gal ir šampanu) puodeliu rankoje atšventinam Nepriklausomybės paskelbimą, mes aukojame lietuvių išlaikymui Australijoje, mat, statutas neleidžia duoti paramą „politiniam reikalui“, mes esame kultūros ir švietimo švyturys išeivijoje (trysdešimt valdybos narių), mes turime visokius fondus. Į pasiūlymą turėti vieną fondą, nebuvo jokio atsakymo ar pasitarimų. Būtų neteisinga nepaminėti sausio 13 fondą.

Nesvarbu, kad praėjo beveik pusė metų ir aukų žaizdos jau sugijo, taigi nėra ko skubėti. Geriau vėliau, negu nieko.

Tėvynė turi žinoti, kad mes išeivijoje jos nepamiršim, tai yra mūsų šventa pareiga! Oi mes savę vadiname didvyrių ainiiais.

Vytmas

Baltijos valstybės nepriklausomybę atgaus

Lenkų savaitraštis „Polityka“ išspausdino paskutiniojo Lenkijos jungtinės darbininkų partijos CK pirmojo sekretoriaus, buvusio Lenkijos Liaudies Respublikos Ministrų Tarybos pirmininko, ilgamečio šio savaitraščio redaktoriaus Mecczislavo Rakowskio straipsnį, pavadintą „Ar išsilaikysite, Michailai Sergejevičau?“ Kaip rašo stripsnio autorius, šiuo klausimu kovo 25d. Kremliuje jis pradėjo savo privatų pokalbį su SSSR prezidentu. Tačiau ne tiek susitikimui, kiek politinei, ekonominei ir socialinei situacijai Sovietų Sąjungoje skiriama ši plati medžiaga, be kita ko, liečianti ir Baltijos šalių nepriklausomybę.

„Mano nuomone, - rašo autorius, - Gorbačovas ir jį supantys asmenys pirmiausiai pertvarkos metais buvo belaisviai Stalino schemos, pagal kurią daugiau kaip 150 tautybių žmonės, gyvenančius Sovietų Sąjungoje, siejo broliška ir neišardoma draugystė, vėliau tapusi vienu iš tarybinių mitų“.

Tačiau, tvirtina vienas iš paskutiniųjų Lenkijos „komunizmo mohikanų“, „Baltijos šalis be jokios abejonės pasiekė trokštamą tikslą. Anksčiau ar vėliau jos nepriklausomybę atgaus. Ir jeigu toks noras yra, beje, visiškai teisėtas, sakiau aš pokalbyje su SSSR viceprezidentu Genadijumi Janajevu, tai kodėl taip ilgai delsiate. Jis man atsakė, kad SSSR neabejodama pačiu faktu, laikosi nuomonės, kad viskas turi vykti pagal įstatymą. Pirmiausia reikia surengti referendumą ir nustatyti, ar nori šių respublikų gyventojai išeiti iš Sovietų Sąjungos. Aš gi atsakiau, kad jo rezultatus jau dabar galima numatyti. Mano pašnekovas su tuo sutiko, tačiau ir vėl pabrėžė, kad to reikalauja veikiantys įstatymai. Po referendumo prasidės derybos, kadangi yra daug konkrečių neišspręstų klausimų, tarp jų ir kai kurių respublikų sienos. Jeigu jau pripažinome, kalbėjo man vienas Maskvos žurnalistas, kad Molotovo-Ribbentropo paktas negalioja, tai ir trijų respublikų įjungimas į Sovietų Sąjungą buvo neteisėtas. Todėl jo nuomone, reikia sugrįžti į pirmąsias šių respublikų sienas, ypač Lietuvoje. Juk po šios respublikos įjungimo į Sovietų sąjungą Lietuvai buvo grąžintas gabalėlis Baltarusijos, taip pat Vilnius, kuris iki 1939 metų priklausė Lenkijai. (Rakowskio pašnekovas čia, kaip matoma, painioja. - Red.). Žodžiu, pridūrė mano pašnekovas, nežinia, ką šiuo klausimu pasakys Lenkija. Baltijos šalių kaip nepriklausomų valstybių ateitį aš laikau neišvengiamą“, rašo Rakowskis.

ELTA

Užsienio spaudos agentūros praneša apie Baltijos Tarybos nutarimą užtikrinti tolesnę trijų respublikų pasienio muitinių veiklą. Pažymima, kad Lietuva, Latvija ir Estija susitarė dėl bendrų veiksmų ginant pasienio postus. Visų trijų Pabaltijo respublikų vadovai pabrėžė muitinių veiklos svarbą. Per praėjusią savaitę vadinamosios „juodosios baretės“ iš viso užpuolė ir nusiaubė apie trisdešimt pasienio postų, įrengtų Lietuvos, Latvijos ir Estijos vyriausybės sprendimu.

Sausio Tryliktosios fonde

„Nepažįstamoji mergaitė, neturėjusi laiko gyventi, ir Jūs visi, kurie atgulėte kapų smėlyje, priimkite mūsų gyvybę - švenčiausius įžadus...“

(Iš „Kultūros Barų“)

Išpareigojimas aukotojams, dar tik pradėjus dovanas iš Fondo nukentėjusiems skirstyti, skatina informuoti visuomenę, kas iki šiol padaryta. Suaukotų pinigų suma, įskaitant ir mums patikėtą bei perduotą dosnaus p. Cekanauko (Perth) čekį \$5,000 - (su specialiais nurodymais kam šios pinigų sumą perduoti), pasiekė \$17,000 suma. Sveikatos apsaugos ministro pageidavimu, šios sumos dalį pervedėme Vengrijos bankui, „Lietuvių reabilitacijos“ s-ton. Tai preliminarinis įmokėjimas, kuris įgalino dviem sužeistiesiems tęsti savo gydymą specialioje Budapešto ligoninėje. Ateityje greičiausia teks šion sąskaiton dar ir papildomai šiem, o gal ir naujiems ligoniams lėšų skirti. Šiuo keliu individuali pagalba nukentėjusiems yra mums pati patogiausia, nes šitoks pinigų pervedimas nesukelia jokių problemų. Apie individualių žuvusiųjų šeimų aplankymą, jau esantį eigoje, pranešime - dėl visiems suprantamų priežasčių - tik pasiuntiniams uždavinius įvykdžius ir mums dokumentinai apie tuos vizitus suteikusiems įrodymus. Jų, kaip ir sunkiai sužeistųjų, lankymas vykdomas Sveikatos apsaugos ministro skirtu asmens pažydoje. Šio lankymo metu žuvusiųjų šeimoms taip pat yra įteikiami Australijos lietuvių vardu užuojautą bei pagarbą reiškiantys laišukai, kurių grafine apdaila ir atspaudimu pasirūpino Mindaugas Simankevičius.

Neteko mūsų vietinėje spaudoje skaityti apie žuvusiuosius, kaip individus, tad duodame keletą ištraukų iš „Tiesoje“ tilpusių publikacijų.

Prisimena Vytauto Koncevičiaus mechaninės gamyklos Kedainių cecho bendradarbiai: „Prieis ką nors paaiškinti, pasakys aiškiai, suprantamai. Dar turėdavo įprotį vietoj „taip“ tarti „da“. Sitai jam liko iš jaunystės praleistos Sibire. Labai savo motiną mylėjo. „Važiuoju į miestą: mama negaluoja, čia nėra reikalingo vaisto“. Dvidešimt metų išgyveno dviese su motina 9 kvadratinių metrų kambarėly bendrabuty. O motina: „Visas ašaras išliejau tremty, Sibiro taigoj. Ten žuvo vyras, kurio ir kapo nežinau. Ten pati iškasiu duobę jaunesniajam, šešerių metų sūneliui. Štai kvėpuoju, gyvenū ir antrą sūnų palaidoju. Visa, ką turėjau brangiausia, Lietuvai atidaviau“.

Apie 17-kos metų Igną Simulionį, miesto statybos projektavimo instituto skyriaus viršininko Rimanto ir Nijolės, pedagoginės mokyklos dėstytojos vienintelį sūnų pasakoja Dalia Simienė: „Kai kareiviai pradėjo šaudyti aplink mane sukniubo keletas vyrų. Suriaumojo tankai. Puoliau vyrus tempti į šalį. Pakeliu vieną nuo žemės, žiūriu, kad dar visai vaikas, veidelis toks vaikus, iš smilkinio čiurkšle trykšta kraujas...“

„Šurpi naktis“, prisimena Rolando Jankausko jaunesnis brolis Marius. Dar taip neseniai laukė jo

sugrįžtant iš armijos. „Pasipylus šūviams, kilus sumaiščiui, broliai pametė vienas kitą iš akių. Parėjęs namo Rolando nerado. Tėvus nuramino - lyg matęs, kaip jis iš besiblaškančios minios nešęs išsigandusią mergaitę“. Tačiau sekmdienį Kauno televizijos ekrane rodė sužalotą veidą. Jo namiškiai Vilniuje nematė. Vakare pradėjo ieškoti. Ruseno viltis, bet jokių abejonių nekėlė 22-jų metų Politechnikos Instituto studento jūreiviški marškinėliai... Ką tik laimingai grįžęs iš armijos, jedinstvininkų sumuštas, pasiryžo grumtis už save ir kitus. „Bet

neapykantos, keršto nejautė“, pasakoja tėvas, chorvedys.

Namiškiai suskato ieškoti Vytauto Vaitkaus tik sekmdienio vidudienį, nes dar ryte manė jį iš aikštės nuėjus tiesiai darban, į Sporto rūmus įjungti šildymo. Skaudžią žinią atnešė sūnus: „Tėvelio mašina stovi prie bokšto,“ - ir ištiesė „Respubliką“ su žuvusiųjų pavardėmis. O motina, nuskubėjusi Polocko gatvėn - „Ir staiga atpažinau savo žmogų! Koks gražus gulėjo, kaip Kristus. Ir šone žaizda“.

D. Simankevičienė

Nužudytųjų palaidojimo vieta Antkainio kapinėse.

Sveikatos Apsaugos Ministerija

Kaip mums pranešė p. Grinius, Vengrijos „Lietuvių reabilitacijos fonde“ gautos Jūsų pervestos lėšos. Nukentėjęs Vaclovas B. jau gydomas Budapešto traumatologijos institute, o Kristina C. bus pervežta birželio mėnesy.

Su pagarba ir dėkingumu,

Juozas Olekas

Sveikatos apsaugos ministras

Rusų generolo pakartotinas reikalavimas

LA Tarybos pirmininkui V.Landsbergui pasiųstame laiške Sovietų Sąjungos generalinio štabo viršininkas generolas Moisiejevas pakartotinai pareikalavo, kad Lietuva vykdytų karinės prievolės ir sovietinę armiją įstatymą arba sumokėtų kompensaciją sovietinei valdžiai už kiekvieną Raudonoje armijoje atsisakantį tarnauti šaukiamojo amžiaus lietuvių jaunuolį. Priešingu atveju, generolas Moisiejevas pagrasino, kad sovietų karinė vadovybė pati imsis reikiamų priemonių šaukiamojo amžiaus jaunuoliam Lietuvijoje imti į sovietinę armiją. Landsbergis griežtai reagavo į sovietų generolo reikalavimus ir grasinimus, pasakė, kad pagal Lietuvos respublikos įstatymus ir Konstituciją lietuviai jaunuoliai neturi jokios prievolės tarnauti svetimoje kariuomenėje, ką gerai

žino ir sovietų kariuomenės vadovybė. Landsbergis šia proga atkreipė dėmesį į tai, kad sovietai net nepajėgia reikiamai apsaugoti sovietinėje kariuomenėje tarnaujantį lietuvių, priminė, kad 1989-ais metais neaiškintomis aplinkybėmis žuvo 22 sovietinėje armijoje tarnaujantys jauni lietuviai, praėjusiais metais žuvusiųjų skaičius siekė net 38-nis. Galop, LA Tarybos pirmininkas pastebėjo, kad sovietų armijos vadovybės nauji grasinimai Lietuvai labai primena sovietų veiksmus Vilniuje šių metų sausio mėnesį. Grasinimai tikrai nepatarnauja pastangom sudaryti tarpusavio pasitikėjimo atmosferai, kurios reikia Lietuvos ir Sovietų Sąjungos tarpvalstybinėm derybom užmegzti, pasakė Landsbergis ir pridūrė, kad nei Lietuva, nei jos piliečiai nėra Sovietų Sąjungos įkaitai.

LRTV

REMK AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra:- Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas AUSTRALIJOJ. Fondą stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.

50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:

P.O. Box 11, North Melbourne. Vic. 3051

A.L. Fondo Valdyba.

Gedulo ir vilties diena Sydnejuje

Iki šių dienų ši minėjimą vadinome Išvežtųjų minijimu, bet pradėjus šią tragediją minėti Lietuvoje Gedulo ir vilties dienos formoje ir mes šį minėjimą toliau vadinsime Gedulo ir vilties diena.

Kai minime mūsų tautos geriausių vaikų tragediją bolševikinėje okupacijoje, tai turime galvoje ne tik birželio aukas, bet ir išvežtuosius iki 1953 metų, kurių skaičius siekia 350,000. Plus išžudyti Lietuvoje, plus 36 tūkstančiai partizanų, žuvę kovose su okupantu bolševiko karuomene ir jiems parsišdavėliams lietuviams ir žydams.

Minėjimas pradėtas Tautos Fondo Mišiomis už Lietuvos kankinius birželio 9 d. St. Joachims katalikų bažnyčioje, kurią atlaikė Prel. P. Butkus MBE. Šiai dienai prasmingą pamokslą pasakė kun. P. Martūzas. Dainos choras vad. B. Aleknaitei ir J. Anktui savo maldas kėlė už žuvusius galingais giesmių akordais.

Minėjimas po pamaldų įvyko Bankstowne Lietuvių namuose. Pranešėja Danutė Ankiene atidarydama minėjimą pristatė šurpius skaičius išvežtųjų, kurie iki šio laikotarpio yra užregistruoti. Aišku, kad tai ir šie skaičiai dar nepilni, nes dar negalima prieiti prie visų bolševikmečio bylų.

Prel. P. Butkus invokaciją išklaušė rimties minutėje. Šios dienos paskaita paruošė ir skaitė dr. Alfonsas Viliūnas. Kaip skirtingas šio minėjimo vardas, taip buvo ir skirtinga paskaitos tema. Dr. A. Viliūnas buvęs aktyvus partizanas, sukilimo dalyvis 1941 metais Kaune ir šiandien dar tebesinešioja bolševikienės kullos skeveldrą savo kojoje. Paskaita plati ir įdomi. Ne daug kas iš mūsų išdrįsta viešai „spatą“ pavadinti „spatų“. Dr. A. Viliūnas prabėgo Lietuvai padarytas skriaudas, nepamiršo, kad ir išeivijoje, kai kurie mūsų bendruomenės nariai buvo kryžiuojami.

Meninėjo dalyje šių dienų emigrantė iš Lietuvos Rymantė Gečiauskienė, žvakutės šviesoje perdavė Mykoliaičio-Putino „Mortuos voco“ Broniaus Žalio kūrybą, „Su daina - prieš tankus“ parašytą 3.m. sausio 16 d. ir Vorkutos kalinio Vinco Korsako, gyvenančio dabar Lietuvoje, „Tautų kalėjimas“, „Vorkutoje sušaudytiems kaliniams“ ir „Karo audrų išblaškytiems lietuviams“, skaitė Antanas Kramilius. Vincas Korsakas šiuo metu gyvena Lukšiuose, Šakių rajone, dešimt metų atlikęs „bausmę“ Vorkutoje ir visą savo skausmą sudejęs į poezijos eiles.

Pabaigai mūsų visų pasidžiavimas ir viltis. „Dainos“ choras dirig. Justiniui Anktui padainavo „Graži mūsų žemė“, muz. V. Juozapaitis, „Sugrįšiu paguosti tavęs“, muz. M.K. Klajūno. Diriguojant vadovei Birutei Aleknaitei girdėjome „Mano Tėvynė“, lietuviški žodžiai V. Barauko, muz. Jean Sibelius ir „Kur giria žaliuoja“, muz. J. Gudavičiaus.

Po Tautos Fondo Atstovybės pirm. Prel. P. Butkaus žodžio minėjimas buvo baigtas kartu su publika giedant Tautos himną.

Minėjimą pagal nusistovėjusią tvarką ruošė Tautos Fondo Atstovybė. Dėkingi esame visiems prisidėjusiems prie minėjimo programos išpildymo ir gausiai publikai už atsilankymą. A.K.

Nauja Lietuviška šeima

Melbourne šv. Jono bažnyčioje birželio 15 d. Jungtvių Mišiomis Moterystės ryšių buvo sujungti: Virginija Bruožytė ir Jonas Muliolis.

Virginija Bruožytė - Melbourne jau nuo 5 metų pradėjo lankyti mūsų Parapijos Sekmadienio Mokyklą ir su broliuku Arūnu pradėjo scenoje dainuoti mokyklos parengimuose. Čia baigė mokyklą, o Melbourne universiteto šeštadienio kalbų mokykloje labai geru pažymiu išlaikė lietuvių kalbos egzaminą Viktorijos Svetimo Ministerijos abiturės pažymėjime. Studijavo Melbourne universiteto Muzikos konservatorijoje. Baigiamuosius egzaminus atliko 1986 m. rugpjūčio 8 d. rečitaliu Mozarto „Exultate et Jubilate“ - spindinčiu operos stiliumi, koloratūrinu treilavimu. Dainavo australų operos chore ir lietuvių įvairiuose renginiuose - minėjimuose. Su „Svajonių“ dainininkių grupe aplankė lietuvių kolonijas ne tik Australijoje, bet ir JAV, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Vokietijoje, net ir Lietuvoje - Vilniuje, Kaune ir kituose miestuose. Jų dainų repertuaras platus, išleido dvi plokšteles. Skautė nuo jaunų dienų, Melbourne buvo Skautų Akademikų korporacijos pirmininkė ir Filisterė. Prieš porą metų išvyko į Ameriką tobulintis dainavimo mene, studijavo Clevelande universitete Muzikos institute, giedojo lietuvių ir amerikiečių bažnyčiose, dainavo minėjimuose, amerikiečių operoje. Siemet vasario mėnesį atliko svarbų egzaminą Muzikos Magistro laipsniui ir jos rečitalis buvo labai gerai įvertintas su aukštais pagyrimais.

Jonas Muliolis - gimė Clevelande. Nuo pat mažens dainininkas, skautas, buvo sukūręs skautų „Budėk“ sekstetą, gieda lietuvių parapijos chore, dainuoja Vyrų Oktete su kuriuo pernai nuvyko į Lietuvą ir atliko visą eilę koncertų. Jau nuo 16 metų amžiaus yra Ciurlionio meno ansamblio narys, pradėjęs vamzdelių orkestre, turi gražų tenoro balsą. Aukštusius technologijos mokslus baigė Clevelande Case Western Reserve

universitete (kuris įsteigtas 1826 m.) kompiuterių inžineriją ir igijo inžinieriaus laipsnį. Praėjusiais metais įsteigė savo nuosavą kompiuterių kompaniją.

Abu jaunavedžiai - Virginija ir Jonas - savo akademinio išsilavinimu, įgytomis kvalifikacijomis ir savo talentais aktyviai dalyvauja lietuviškame

visuomeniniame gyvenime. Abu šviesios asmenybės, giliai tikintys katalikai ir teikia daug vilties, kad Dievo palaimai lydint, jie visur švies savo turtingų asmenybių darbų spindėjimu. Daug laimės ir džiaugsmo lietuviškos šeimos gyvenime. Dieve, jiems padėk.

Kun. dr. Pr. Dauknyš

Nuotrauka: G.Kymanto

Nuoširdžiai sveikiname Skautų Akademikų Melbourne sk. pirmininkę Filisterę sol. VIRGINIJĄ BRUOŽYTĘ, ištekęjus už JONĄ MULIOLIO, abiem sukūrus lietuvišką-skautišką šeimą ir broliškai-seseriškai abiem linkime spinduliuojančios laimės, šventiško džiaugsmo, tarnaujant Dievui, Tėvynei, Artimui.

Akademinio Skautų Sąjūdžio Melbourne sk.

VIESNIOS BRISBANEJE

Adelaidės Senjorių moterų ansamblis vėl judina sparnus ir rengiasi keliauti. Jos aplankė Canberroje, Hobarte, Melbourne ir Perthe gyvenančius mielus tautiečius, o dabar ruošiasi aplankyti ir Brisbanę.

Sidabriniam balsams tinka

aplankyti Auksinį pajūrį ir ansamblio grakščioms šokėjoms norisi pašukti amžinos saulės mieste - Brisbanėje.

Pirmausia jos žada sekmadienyje, liepos 21 d. pasimelsti kartu su visais St. Mary's bažnyčioje ir giesmėmis pagarbinti Aukščiaisiai.

Po pietų padovanoti pilnos programos koncertą Ukrainiečių salėje.

Tebūna lyg junginys prie mūsų brolių ir sesių Tėvyneje, kurie per vargus ir kančias skinas kelią į laisvę, net gyvybės negailėdami.

Kliaudia Vanagienė

Išvežtųjų minėjimas Melbourne

Litūnų birželio įvykių minėjimas buvo pradėtas pamaldomis šv. Jono bažnyčioje E. Melbourne. Įeinančią į bažnyčią procesiją pasitiko Parapijos choras su giesme „Nulitūdo kapais apsklojus tėvynė“. Organizacijų vėliavos su palydovais užėmė vietas prie altoriaus. Pamaldas atnašavo kun. dr. Pranas Dauknyš. Siam litūdam minėjimui buvo pritaikytas pamokslas.

Parapijos choras, vadovaujant Petriui Morkunui, giedojo parinktas giesmes. Pamaldos buvo užbaigtos Lietuvos himnu. Vargonais palydėjo Zita Prašmutaitė.

Po pamaldų visi vyko į Lietuvių namus N. Melbourne, kur įvyko 50-tasis Pabaltiečių trėmimų minėjimas. Scenoje buvo puošniai iškeltos Pabaltiečių ir Australų tautinės vėliavos. Visa scena buvo išdekoruota įvairiomis gelėmis.

Minėjimą atidarė Paulius Jokubaitis, Melbourne Lietuvių B-nės pirmininkas ir pakvietė invokacijai kun. dr. Praną Dauknyš. Po invokacijos tylos minute buvo pagerbti visi žuvusieji ir mirusieji mūsų trėminiai. Apie masinius Pabaltiečių trėmimus žodį tarė Valda Liepins - Viktorijos Pabaltiečių prezidentas. Kalbėjo Jaunųjų Liberalų prezidentas - David Stevens. Įspūdingai pakalbėjo Imigracijos Departamento viršininkas, kurio kalbą keletą kartų pertraukė gausūs plojimai.

Po oficialiosios dalies buvo koncertas. Pirmiausia solo padainavo Estų solistė Anne Kirss, palydint gitarą. Latvių programą išpildė Ruta Skoba-Zvirbulis padainuodama solo, jai pianinu palydėjo Juris Vanags. Rasa Baltutytė deklamavo lietuviškai ir angliškai, pianinu palydėjo Petras Celnas.

Minėjimas buvo užbaigtas sugiedant Pabaltiečių himnus. Pirmiausia buvo sugiedotas Estų himnas, po to Latvių himnas ir pabaigai Lietuvos himnas.

Dalyvis

Skelbimas

Parduodu lietuviškus tautinius, bordo-violetinių spalvų rūbus (14 numerio išmiera). Prieinama kaina. Telef. (03) 822 5846.

D. Zilinskienė

Adelaidės Moterų Ansamblis, iš kairės: J. Serelienė, N. Umerienė, A. Urnevičienė, vad. G. Vasiliauskienė, K. Vanagienė, J. Maželienė, G. Deckienė, A. Kaminskienė, N. Vitkūnienė. Nuotraukoje trūksta: Liudos Vitkūnienės

Dėmesiol Dėmesiol Dėmesiol

MENO PARODA

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga aktyviai kviečia visus lietuvių kilmės menininkus nuo 16 iki 35 metų amžiaus įteikti savo darbų pavyzdžius PLJS Meno parodoje. Išrinktieji kūriniai bus eksponuojami meno parodoje Urugvajuje, Pietų Amerikoje, Kultūros Savaitėje Septintajame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese (gruodžio '91 - sausio '92).

Bus priimami įvairių krypčių meno kūriniai: tapiniai, nuotraukos, audiniai, grafikos, keramikos, skulptūros darbai drožiniai. „mixed media“.

Tarptautinė komisija, sudaryta iš žymių lietuvių menininkų, padės išrinkti darbus parodai. PLJS sprendimai bus galutiniai. Taip pat bus išspausdintas parodos katalogas.

Prašome atsiųsti:

- jūsų kūrinio nuotrauką(s) arba skaidrę(s) (ne daugiau kaip 5),
- savo biografiją (iki 100 žodžių) lietuvių arba anglų kalba,
- savo nuotrauką (juoda/balta arba spalvotą).

Nesiųskite originalių darbų.

Kūriniai bus priimami iki šių metų liepos 1 dienos.

Kiekvienas menininkas bus atsakingas už savo darbų draudimą. PLJS neparūpins draudimo ir nebus atsakinga dėl nelaimių, kurios įvyktų persiuntimo arba parodos metu. Siuntimas iki ir po parodos nuo Aerolinijos Argentinas išskridimo punkto turi būti parūpintas menininko (įdėkite AA simbolį - „logo“). Siuntimu nuo AA punkto iki Urugvajaus rūpinsis PLJS. Jeigu norėtumėte parduoti savo darbus, prašome pažymėti Jūsų aplikacijoje.

Siųskite adresu: PLJS - MENO PARODA, c/o 1558 Davenport Ave., Toronto, Ontario, M6H 2J1.

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožančiaus Brolijos pusmetinis susirinkimas Lietuvos Kankinių koplyčioje liepos 6 d. šeštadienį 2 val. šv. Mišios už gyvuosius ir mirusiuosius Brolijos narius.

„Tėviškės Aidams“ aukotojų sąrašas gegužės mėn. 1991 m.

V. Adomavičius aukojo \$50. V. Stagis aukojo \$30. Australijos Lietuvos Tautos fondas aukojo \$25.

Melb. Lietuvių Klubo valdyba

Praneša Klubo nariams, kad artėja naujos Klubo valdybos narių rinkimai. Šiais metais kadencija baigia keturi valdybos nariai: Dr. J. Kunca, Ged. Statkus, F. Sodaitis ir G. Zvinakis, todėl prašome siūlyti kandidatus. Pasiūlymo formuliarai gaunami MLK bare, arba pas Valdybos narius. Užpildytus formularus gražinti MLK Valdybai iki š.m. liepos mėn. 15 d.

Norisi priminti, kad siūlytojais ir siūlomieji turi pagalvoti, kad nepakanka būti pasiūlytam ir išrinktam, bet kad reikės po to paaukoti daug laiko ir įdėti darbo, kad prisiimtas pareigas tinkamai atlikti. Dažnai pasitaiko, kad išrinktieji V-bos nariai bėl įvairių priežasčių - tarnybos bei šeimos reikalų - to padaryti negali ir didelė jų darbo dalis krenta ant kitų V-bos narių pečių, kad juos perkrauna darbu ir tuo stabilizuoja visos V-bos veiklą.

Taip pat primename nariams, kad artėja apskaitinių metų pabaiga ir laikas pagalvoti apie nario mokesčio apsimokėjimą. Šiuo metu dar yra 76 klubo nariai, kurie dar nėra apsimokėję už praėjusius metus. Tikimės, kad jie savo pareigą atliks artimiausiu laiku.

Melb. Liet. Klubo valdyba

Po \$20 aukojo: J. Alminauskas, J. Jakomas, J. Urbonavičius. Po \$15 aukojo: A. Giliauskas, Ig. Vadeikis. Po \$10 aukojo: T. Andriukonis, L. Braniškienė, V. Brazelis, M. Sodaitis, Mrs. S. Prosinas. Po \$5 aukojo: P. Baltutis, L. Braniška, Mrs. D. Zonius. Mrs. E. Zvingela aukojo \$1.

Visi paminėti asmenys yra pilnai užsimokėję prenumeratas ir šios sumos yra auka laikraščiu.

ALK Federacijos valdyba nuosirdžiai dėkoja „Tėviškės Aidų“ rėmėjams už paramą.

„Tėviškės Aidų“ administracija

Melb. Liet. biblioteka

J. Kalpokas aukojo knygų, kurių biblioteką iki šiol dar neturėjo: Osvaldo Aleksas „Kortų nameliai“, istoriniai reportažai, Vilnius, „Mintis“ 83. M. Bordonaitės „Draugas Matas“, Antaną Sniečkų prisiminimus, Vilnius „Mintis“ 83. „Lietuviško žodžio atgarsiai“, kritika apie lietuvių literatūrą, red. komisija: K. Ambrasas ir kiti, Vilnius „Vaga“ 79. „Lietuvos mokyklos ir pedagoginės minties istorijos bruožai iki spalio revoliucijos“, Vilnius „Mokslas“ 83. Vlado Railos atsiminimai „Nuo Rozalimo iki Kalifornijos“, Vilnius „Mintis“ 81. Bronio Railos „Versmės ir verpetai“, Akimirksnių kronikos 3, USA 70. J. Sadūno „Tėvų pėdomis“, apybraiža apie Rokiškio kraštą, Vilnius „Mintis“ 84. Roko Varakausko „Lietuvos ir Livonijos santykiai XIII-XVI a.“, istorija, Vilnius „Mokslas“ 82. Už šias vertingas knygas J. Kalpokui nuosirdus ačiū!

Prašomi atsiliepti, kas galėtų bibliotekai perleisti „Australijos lietuvių metraščių“ I-ji tomą, leista Sydney 1961 m.

J. Mikštas
Bibliotekos vedėjas

Australija ir Naujoji Zelandija

Maldos Apaštalavimas

Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II liepos mėn. MA nariams skyrė sekančią intenciją: Kad lojalumas, garbingumas ir draugiškumas būtų sporto siela.

Tik vienas laimi prizą

„Mens sana in corpore sano“ - sveikas protas sveikame kūne - šūkis priimtas visų laikų auklėtojų turėtų būti įvadu į šio mėnesio intencijas. Šventasis Tėvas tą šūki papildo savais žodžiais, būtent, kad lojalumas, garbingumas ir draugiškumas būtų visų sportų siela. Tęsiant senovinių olimpinų žaidimų tradicijas, šiandien tokie žaidimai virto tarptautiniu reiškiniu, kuriuose įvairiomis progomis susirenka įvairios rasės, religijos, tautos su savo skirtingomis kalbomis ir pan. Čia dingsta visokeriopos skiriančios ribos ir bendraujama harmoningai bendram tikslui. sporto dalyviai pasireiškia kaip varžovai, bet jie netampa priešais.

Sportas reikalauja ne tik fizinės treniruotės, bet taip pat ir geležinės moralinės drausmės, kylančios iš geros valios, kantrybės, ištvermės, blaivumo ir pasiaukojimo dvasios. Šios dvasinės vertybės jokių būdu

nėra priešingos sportavimui.

Ir taip sportas, būdamas vienu iš žmogiško bei socialinio auklėjimo veiksmų, kartu virsta ir krikščioniškų vertybių ugdytoju, mokykla religiniam išsiskleidimui, - kitaip sakant, priemone žmogui išsivystyti visoje savo pilnatvėje.

Savaime aišku, sporte, kaip ir visose kitose gyvenimo srityse yra daug progų sportą panaudoti blogam, pav. ekonominiams, politiniams ar narkomaniškiems tikslams, nekaltant jau apie asmenišką sūkybę laimėti varžybas. Šventasis Tėvas primena mums, kad neužmirštumėm įrodyti praktikoje visus tuos mažus ir didelius aktus savęs kontrolei, paprastumui, garbingumui ir respektuoti kitus, kaip to reikalauja sporto etika. Privalome vengti visa to, kas rišasi su piktnaudojimu tam tikrų aplinkybių ar sūktumo.

„Daugelis bėga, bet tik vienas laimi prizą“, sako šv. Paulius. Mes privalome prisilaikyti visų taisyklių, kad laimėtumėm varžybas, bet kaip tikintieji ir krikščionys „mes neprivalome bėgti dėl pranykstančio laurų vainiko, bet mūsų varžybos turi būti dėl tokio vainiko, kuris nevysta“ (Pagal F.Molina C. - Vatikano Radio)

Kun. S., Gaidelis, SJ

MELBOURNO SPORTO KLUBAS „VARPAS“ ruošia

METINIŲ BALIŲ

Kviečiame visus ir tuo pačiu laiku atsiveikinsime su mūsų sportininkais vykstant į IV Lietuvių Pasaulio Zaidynės Lietuvoje.

Balius įvyks šeštadienį liepos 6 d. 7.30 v.v. Lietuvių Namuose 50 Errol St. Nth. Melbourne.

Gros orkestras, pavaišisime karšta vakariene ir pravesime loteriją.

Bilietai \$20 asmeniui, \$15 pensininkams ir studentams.

Stalus prašome užsisakyti iki liepos 4 d. pas R.Mickų 458 1840 ir E.Vyšniauskaitė-Stephens 470 4208.

Sydnejaus Kronika

Mirtys Sydnejaus lietuvių bendruomenėje

S.m. birželio 14 d. mirė aktorius/ režisierius Julius Dambrauskas, palaidotas Rookwood krematoriume birželio 17 d.

Birželio 14 d. mirė Bronius Sidlauskas, gyvenęs Marrickville priemestyje, palaidotas, Rookwoodo Lietuvių sekcijos kapuose birželio 19 d.

Birželio 16 d. mirė po ilgos ligos 69 metų Julija Sarkauskienė, buvo palaidota birželio 24 d.

Tremtinių minėjimai

Birželio 13 d. tarp 4 ir 6-tos val. vak. Jungtinio NSW Baltų Komiteto buvo suorganizuota vigilija, kuri vyko Sydnejo miesto centre, prie rotušės. Apie 50 pabaltiečių pasipuošusių tautiniais rūbais su

žvakutėmis rankose pagerbė Baltijos tautų holokasto aukas. Buvo dalijami lapeliai praeinančiai publikai. Vigiliją filmavo ABC televizija.

Atsargos kariai mini bolševizmo aukas

Birželio 15 d. 12 val. pietų metu Pabaltijo tautų atsargos karių organizacijos padėjo vainikus prie Nežinomo Kareivio kapo, Martin Plazoje, Sydnejaus centre. Lietuvių Karių vardu vainiką padėjo Ramovės pirm. Antanas Vinevičius, lydint tautinituose rūbuose Lėtai Kramlienei ir J. Kedienei. Sia proga atankamas maldas atliko estų liuteronų kunigas. Po Trimito garsų su skaudančia širdimi skirstėmės į namus, kad mūsų skausmu neatėjo pasidalyti, nei spaudos, nei televizijos reporteriai. A.K.

GEELONGAS

Pranešimas

S.m. liepos mėn 14 d. 2 val. p.p. yra šaukiamas ALB Geelongo Apylinkės visuotinis narių susirinkimas, kuris įvyks Lietuvių namuose, 128 Douro St. North Geelong, Vic. 3215.

Jeigu nustatytu laiku nesusirinks reikalingas narių skaičius, tai ten pat vietoje, už pusės valandos, įvyks susirinkimas, esant bet kuriam narių skaičiui ir, kuris bus teisėtas.

DARBOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas
2. Darbotvarkės papildymas
3. Praeito visuotinio narių susirinkimo protokolo skaitymas ir jo tvirtinimas
4. Apylinkės Valdybos Pirmininko pranešimas
5. Išdininko pranešimas
6. Kontrolės komisijos pranešimas
7. Organizacijų pranešimai
8. Diskusijos dėl einamųjų reikalų
9. Klausimai ir sumanymai

Padėka

Mylimam vyrui, Tėveliui ir Seneliui Romui Ališauskui staiga iškeliavusiam į Amžinybę, man ir mano dukterų: Reginos, Laimos ir Audros vardu už dalyvavimą laidotuvese, už užuojautą ir gėles, ir užrašytas šv. Mišias širdingai dėkojame.

Nuliūdusios: žmona Regina Ališauskienė, dukterys Regina, Laima ir Audra su šeimomis.

Business Holiday Travel (Australia) Pty. Ltd.

620 St. Kilda Road, Melbourne, 3004 Vic, Australia Telephone 510 1478 Fax 529 1293

VIENTELE LIETUVIŲ KELIONIŲ ĮSTAIGA AUSTRALIJOJ

KELIONES Į LIETUVĄ IR IS LIETUVOS, BEI VISAS PASAULIO ŠALIS.

PILNAS PATARNAVIMAS, ZEMOS KAINOS.

REMKITE LIETUVIŲ FIRMAI!

BALYS STANKUNAVICIUS, SAVININKAS

ALB Švietimo Tarybos pranešimas Nr. 35

1. Po ilgos kelionės, 38 dienų, mus pasiekė Lietuvos Respublikos Kultūros ir švietimo ministro pavaduotojo Aurimo Juozaičio laiškas, kuriame jis rašo ir apie knygų siuntas iš Lietuvos. Cia duodu A. Juozaičio laiško ištrauką: „Sirdingai dėkojame už laimingai mus pasiekusią vadovėlių bei pedagoginės literatūros siuntą, už nuosirdų Jūsų rūpestį mumis ir mūsų švietimo reikalais.

Anglų kalbos vadovėliai bei skaitinių knygelės kiek anksčiau pasiekusios mūsų ministerijai jau padalintos mokykloms. Šiuo metu mes pirmiausiai stengiamės suselpti literatūrą mokyklas su sustiprintu užsienio kalbų mokymu, todėl šios knygos nukeliamos į Vilniaus 27-ąją, 4-ąją, 41-ąją, 18-ąją, Kauno J. Jablonskio ir 38-ąją, Ukmergės J. Basanavičiaus, Druskininkų 4-ąją vidurines mokyklas. (Red. Nepriklausomybės laikais vadino me jas gimnazijomis).

Savo ruožtu prašytume perduoti nuosirdžiausius mūsų linkėjimus ir padėką Aldonai Vesčiūnaiti-Janavičienei, Audronei Stepanienei už ESL (Red. English as a Second Language) kurso mokymo priemonių siuntą, o taip pat ir V. Vitkūnienei už „Social Studies Curriculum“.

Reikėtų pastebėti, kad į LRK ir švietimo ministeriją jau išsiųsta iš Adelaidės 5 didelės siuntos mokslinės literatūros užsienio kalbų mokymui. Siuntos matuojamos kubiniais metrais, tačiau, manyčiau, kad jau išsiųsta apie 1 1/2 tonos, jei ne daugiau. Persiuntimo išlaidas per Vokietijoje esančią „Vilbaros“ bendrovę, apmokėjo „Lietuvai remti fondas“ Adelaidėje. Malonu, kad trys knygų siuntos jau pasiekė Lietuvos mokyklas. Pasistengsiu dar asmeniškai susisiekti su mokyklų vadovybe ir sužinoti, kokio tipo vadovėliai buvo itin naudingi.

2. Iš NSW Department of School Education mus pasiekė maloni žinia. Cia cituoju dr. Loretta R. Giorcelli, Assistant Director laiško ištrauką:

„...From the attached you will see that we have today despatched to Lithuania by economy air two parcels of New South Wales curriculum documents and related materials.

I am pleased that the New South Wales Department of School Education has been able to be of assistance in the matter“.

Reikėtų priminti, kad be NSW, dar ir Tasmanijos, Vakarų Australijos ir Pietų Australijos Švietimo ministerijos sušelpė Lietuvos švietimą.

3. Dėkoju Ninai Arminienei, dr. Janinai Mažylienei ir Nijolei Vitkūnienei už spalvotas reklamų brošiūras. Jos jau iškeliavo į Anykščius, jaunai ir energinai mokytojai Jūratei Siaučiūnaiti. Labai prašau ir toliau anglų kalbos rinkti Lietuvos mokykloms tokią medžiagą. Mielai nuvešiu ir pati jas Lietuvon.

4. Liudai Lenkauskieni, Gedimino g-vė 82-31 Kaišiadoryje - labai reikia anglų kalbos vadovėlių ir kitos mokslinės literatūros. Kolegė Liuda dėsto anglų kalbą Kaišiadorio vidurinėje mokykloje. 1-no kg. knygų persiuntimas kainuoja \$9.40 siunčiant paprastu, ne oro, paštu.

5. Savaitgalio mokyklų mokinių rašinių Konkursas įvyks spalio mėn. 19 ir 20 dienomis (priklausomai ar mokyklos veikia šeštadieniais ar sekmadieniais). Visoms mokykloms jau išsiuntinėtis konkursinės temos. Mokiniai paskirstyti pagal amžių į šias kategorijas: 6,7,8 metų, 8-12 metų, 12-14 metų ir 15 plus metų. Konkursinius rašinius labai prašau nedelsiant pasiųsti konkurso žiuri komisijos pirmininkei Kliaudijai Vanagienei, 7/75 Leslie Street, Woodville Park, SA 5011, tel. (08) 459 361.

6. Gavau nemažai klausimų „Dėl kitų kalbų asmenvardžių rašymo“ - dr. Sauliui Varnui pavyko gauti naujausias žinias šiuo klausimu. Toliau seka „Krantų“ žurnale Nr. 9 (1989m.) p.p. 71-72 atspausdinto straipsnio ištrauka:

„...pastaruoju metu Lietuvoje vis labiau išigali autentiškas asmenvardžių formos. Jų vartojimą mokslinėje, informacinėje ir specialioje literatūroje 1984 m. gruodžio 20 d. nutarimu oficialiai įteisino Lietuvių kalbos komisija, o Lietuvių kalbos ir literatūros institutas parengė taisykles, pagal kurias prie originalo rašyba pateiktų asmenvardžių rišliame tekste dedamos lietuviškos galūnės. Tos taisyklės, taip pat patvirtintos Lietuvių kalbos komisijos, skelbiamos leidinyje „Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba“ (Red. 2-asis pataisytas leidimas, parengė N. Sližienė ir A. Valeckienė), Vilnius „Mokslas“ 1989.“

a) Prie straipsnių pavadinimų, straipsnių gale ir informacinėse nuorodose „Autentiški“ asmenvardžiai pateikiami be pridėtų lietuviškų galūnių: Arthur Miller, Enzo Pellai ir pan.

b) Rišliame tekste (sakiniuose) prie asmenvardžių, kurių originalios formos baigiasi tariamu „Priebalsiu“, lietuviškos linksnių galūnės paprastai dedamos be apostrofo, pvz. Rembrandtas, Rembranto, Beckettas, Duereris, Hofmannstahalis.

c) Kai asmenvardis baigiasi tariamu „priebalsiu“, po kurio eina netariama „balsė“ ar „priebalsė“, lietuviškos linksnių galūnės rišliame tekste dedamos po apostrofo, pvz. Baudelaire'as, Baudelaire'o, Chateaudriand'as, Chateaubriand'o.

d) Prie asmenvardžių, kurie baigiasi kirčiuotu „balsiu“, jokios lietuviškos linksnių galūnės nededamos, taigi visais atvejais rašoma: Rousseau, Debussy, Cocteau ir pan.

e) Prie asmenvardžių, kurie baigiasi kirčiuotu „balsiu“ ir netariama „priebalsė“, jokios lietuviškos linksnių galūnės nededamos, pvz. Corot, Rouault, Leger, Camus.

f) Kai asmenvardis baigiasi nekirčiuotu „balsiu“, vardininko (paprastai ir galininko) galūnė taip pat nededama, pvz. Goethe, Galsworthy. Kitų linksnių galūnės gali būti, pvz. Goethe'i, Manzoni'tui ir pan.

g) Prie moterų pavardžių galūnės niekada nededamos.

7. Labai prašau atsiliesti visus moksleivius, o gal ir studentus, kurie š.m. gale ar ateinančių metų pradžioje žada patobulinti lietuvių kalbos žinias Vasario 16-tos gimnazijoje. Primename taip pat, kad Lietuvoje Vilniuje veikia

„Lietuvos Namai“, kur jauni lietuviai, suvažiuavę nuo Kamčiatkos ir Karaliaučiaus mokosi lietuvių kalbos.

Adresai: Herrn A. Smitas, Litaisches Gymnasium, Lampertheim / Huettenfeld 4 D 6840 Bundesrepublik Deutschland

Lietuvos Respublikos Kultūros ir švietimo ministru p-nui Dariui Kuoliui A. Volano g-vė 2-7 232691 Vilnius (N.B. Galima taip pat rašyti Ministro pavaduotojo Aurimo Juozaičio ir Rysių su tautiečiais užsienyje tarybos pirmininko Arvydo Antanaičio vardu.)

8. Adelaidiško režisieriaus Algio Butavičiaus pastangomis Lietuvos Jaunimo teatras, vadovaujamas Eimunto Nekrošiaus yra pakviestas dalyvauti 1992 m. įvyksiančiame Adelaidės Meno festivalyje. Iš Rob. Brookman, Festivalio direktoriaus sužinota, kad Jaunimo teatras greičiausiai suvaidins „Dėdė Vanią“, „Pirosmani, Pirosmani“ ir gal net „Karalių Lyra“ (King Lear). Jaunimo teatras turėjo didelį pasisekimą JAV ir Edinbrough

Meno festivalio gastrolėse. Kritikai nesigailėjo komplimentų jų vaidybai ir veikalų pastatymui. Apie Jaunimo teatrą labai palankiai atsiliepi ir pagarsėjęs JAV rašytojas Arthur Milleris. Be to, tikimasi, kad per Adelaidės Meno festivalį, taip vadinamajam „Fringe Festival“ išgirsime ir muzikinį ansamblį iš Lietuvos.

9. ALB Švietimo tarybos pirmininkė išvyksta liepos gale Lietuvon. Ten numatyta apie 6 mėn. mokytojauti daugiausiai Lietuvos provincijos gimnazijose. Jei kas norėtų savo buvusiai gimnazijai (dabar jos vadinamos vidurinėmis mokyklomis) perduoti linkėjimus ar kokį mažmožį, mielai pasitarnausiu. Tokiu atveju prašau kuo skubiausiai kreiptis šiuo adresu: Isolda I. Poželaitė - Davis, 6/365 Military Rd., Henley Beach, SA 5022. Tel. (08) 356 2617.

10. Lietuvos švietimas yra sunkioje būklėje. Jei kas pageidautų jį finansiniai paremti, molonėkite kreiptis pas ALB Š.T. pirmininkę. Suteiksiu paskutinius informacijas.

Isolda I. Poželaitė-Davis
ALB Švietimo tarybos pirmininkė

Iš Lietuvos pranešama, kad popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo susitikime su lietuviams Lomžos katedroje dalyvavo apie 25 tūkst. maldininkų iš Lietuvos. Į susitikimą su šv. Tėvu Lomžoje buvo pakviesti Lietuvos kardinolas V. Sladkevičius, visi vyskupai ir Lietuvos valstybės vadovai. Atkreipiame dėmesį, kad šv. Tėvo susitikimą su lietuviams tiesiogiai iš Lomžos transliavo Vatikano radijas. Italų spaudos agentūra ANSA pranešė, kad, sovietų užsienio

reikalų ministras Bessmertnych, per susitikimą su Portugalijos ministru pirmininku pareiškęs, jog Sovietų Sąjunga yra nusiteikusi suteikti nepriklausomybę trim Pabaltijo valstybėms. Spaudos agentūra, ANSA, remdamasi Portugalų spaudos agentūra Lusa, praneša, kad savo vizito Portugalijoje metu Popiežius Jonas Paulius II yra pasakęs portugalų vyriausybės atstovams, jog Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybė yra nebeatšaukiamas faktas.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ "TALKA" KREDITO DRAUGIJA

Nuo 1991 liepos 1 d., Talkos paskolų ir indėlių procentai yra sekantys:

PASKOLOS

iki \$80,000:-

- * Jaunimui - pirmiesiems namams 12%
- * Privačios - su turto užstatu 12.5%
- * Komercinės - su turto užstatu 14%

iki \$30,000:-

- * Privačios - su dokumentų užstatu 15%

iki \$10,000:-

- * Privačios - su 2 garantuotojais 17%

iki \$5,000:-

- * Privačios - su asmenine garantija 17%

Paskolos grąžinamos mėnesiniais mokėjimais; procentai priskaitomi kas 3 mėnesius.

INDĖLIAI

- * Metinės sąskaitos 12%

(Terminas sueina birželio 30 d.)

- * 6 mėn. sąskaitos 11%

- * 3 mėn. sąskaitos 10%

(Terminas sueina 26 ar 13 savaičių po sąskaitos atidarymo ar pervedimo.)

- * Einamosios sąskaitos 8%

(Pinigus galima įdėti ar išimti bet kuriuo laiku)

Terminui suėjus, pinigus ir palūkanas galima išimti arba pervesti į kitą sąskaitą. Jei klientas nepraneša dėl pinigų išėmimo, sąskaita automatiškai pervedama naujam terminui. Pinigus iš terminuotų sąskaitų galima išimti terminui dar nesuėjus. Tuo atveju mokama tik pusė viršmūnėtų procentų už išlaikytą laiką.

TALKA TARNAUJA LIETUVIŲ VISUOMENEI!